

A.

7

Visitatio Canonica Año 1732.
Parochiarum.

Gyulensis, Endrúdiensis, et Debreczinensis
ac Hospitalis Olaszienensis
per

Paulum Stephanum Borzách Vicarium
Varadiensem Capitulare.

8

J

Visitatio Canonica Ecclesia Gyulensis Diocesis Varacliensis
Comitatus verò Dekesensis Anno 1432 18 Febris peracta

De Sanctissima Eucharistia

Omnes quatuordecim dies Sanctissima Eucharistia, Antiqua consumpta, ex noviter pistis Hostiis consecrabitur.
Pro majori veneratione in festis Nativitatis Resurrectionis
Ascensionis Pentecostes, et corporis Christi cum octo ad
minus candelis exponetur. In parasceve et in Nocte
Nativitatis Domini per infirmos nullus communicabit.
Ad infirmos cum reverentia de ponte Pileo deportabitur.
Habetur Monstrantia mixto argento deaurata, Pixis
verò pro de portanda Sanctissima Eucharistia ad infirmos
nec dum habetur. Baldachinum pro exponendo Venera
bili proximè curabitur. Indiget decentiori Sepulchro
Domini. Aqua ex lotis sacris linteis ad Sacrarium
quod emundandum erit, effundetur. Phiala cum Vino
in Altari pro abluendis digitis servabitur. Adnitendum
erit ut non solum aliquando, sed diu noctuq; coram San
ctissimo vigilans Lampas ardeat. habet Baldachinū por
tatile.

De Baptisterio et sacris Liquoribus

Fons Baptismatis a Gorisio injecto expurgabitur. Liquores
sacri mundi servantur, deinceps in Almariolo claudentur
et antiqui in lampade comburentur.

De altaribus

In Altari tres Mappa ponuntur pter Telam ceratam. Altare majus Immaculatae Conceptionis cum statu bene formatum exstat, in quo Crux et quatuor Candelabra de argentata Tabernaculum Altari proportionatum, habet hoc Altare pro ascensu duos gradus ex Asseribus. Secunda Ara est Sancti Michaelis cum Statua Beatae Mariae Virginis, et Sancti Antonij bene aptata cum portatili ^{pro ut} in majori Ara, tribus majoris duobus Candelabris et Crucifixo. Tertia Ara Sancti Georgij similis Ara Sancti Michaelis, cum Statua Sancti Joannis Nepomuceni, tribus Majoris duobus Candelabris et Crucifixo. Canonibus Item pro ut in alijs duobus Altaribus, non absimiliter Pulvili, duobus et Tegumentis, in omnibus tribus Altaribus existentibus. In hoc tertio Altari portatile vitellatum reficietur et de novo consecrabitur. Ultima haec duo Altaria unum gradum in ascensu habent. Tintinabula et Antependia ubiq; dantur, ad majus vero Altare pro Festis, etiam ex materia sericea habetur has Aras tres Dominus Dares Joann. Georgius ab Harakem quae terrestres Dominus fieri curavit.

De Confessionalibus.

Habetur unum Confessionale in patenti loco cum cratibus ibidem casus reservati adscripti apponuntur, casus pariter bulla (sine) ipsi adnectentur.

De Ecclesia

9

Ecclesia quadrata murata et Moschea Turcica instituta cum Fenestris Portis et Tabulato et Pavimento Tegulis strato bene formata visitur. Chorus et Organum quatuor mutationum nonnumquam colorata. Crypta nulla datur, tamen quid intus sunt sepulti, deinceps a tali sepultura pro Ecclesia deponi debent Floren Rhod duodecim id est XII. Habentur flexoria et sedes pro Auditoribus. Cadidra tantum portabilis Vas aquae benedicta ex Lapide bene formatum. Foris Ecclesia bene incrustata et Scandulis lecta. Festum Patrocinij celebratur in Solemnitate D. M. V. Immaculata concepta. Confirmationis Sacramentum in hac Ecclesia est ultimum administratum Anno 1730. Restat Ecclesia benedicenda Dene dictione propria.

De Sacristia

Datur Armarium, et Cista Lavatorium nullum, neque oratorium cum Scibus ante et post Missam. Habentur Missalia ff 2. Calices Argentis duo, quos unus ab intus deaurabitur, ac de novo consecrabitur. Patenulae duo Spectantes pariter Argentae. Tertius Calix cupreus cum Patena deauratus. Purificatoria duobus rejectis ff 6. Corporalia munda integra solum unum ff 12. Palla quinque subpalla tantum duo Bursa quinque Velta Calicis sericea quatuor, Vinthum nigrum Lacerum. Amictus tres. Albae duo bond

Tertia vero Lacera pro alio usu applicabitur. Cinguli
tres. Stola sex. Manipuli sex. Casula ordinariae duae,
sericea autem quatuor quinq; colores festiva et feriales.
Pluviale unum rubrum sericeum. Dalmatica non dantur.
Inter mapas in Altaribus existentes sunt ff. 3. Mapa
pro communicantibus et abstergentis manibus, Schiphus
pro ablutione. Super pellicia eius festium Lacerum.
Urceoli cum pellicibus ex Stanno paria duo, et Sterea una
Pelvis. Hostia in una lignea scatula in suo loco ser-
vantur. Campanula ad portam. Turribulum Cyprium
sive navicula cum cochleari. Cruc defunctorum. Vexil-
la ff. 4. Vas cyprium aqua benedicta cum aspersorio.
Ferrum pro pinsendis et ex sciendis hostijs tam
majoribus quam minoribus. Candelabrum pro cereo
Paschali non decoloratum, cereus accenditur in Pas-
chate et extinguitur in Ascensione Domini. ~~Quaraginta~~^{drati}
duo, Lituale unum, Tela nigra cum cruce alba
defunctorum tumulis ornandis, Vestimen tempore
quadragesima pro Ara majori ceruleum, unum nigrum
pro minori Ara cum cruce alba. Vestimenta rubra
pro ministrantibus cum linteis ff. 5. Sedes pro
officiantibus ff. 3. Datur matricula in qua bap-
tizati copulati, et sepulti sunt inscripti, deinceps
Neophiti eorum etiam inscribentur. Libellus ser-
vabitur in quo adnotabitur quando et per quem sit San-
cta Eucharistia renovata. Omni die Dominico bene-
dicatur aqua et Asperges vel vidi Aquam cantabitur.

Porta Sacristia sine Serris, neq[ue] tuta ab Igne propter defectum Fornicis. Ecclesia pariter non Secura a furtis propter defectum Gratium in Fenestris

De Campanis.

Turricula super Tectum Ecclesia, in qua Campana consecrata sua comoda magnitudinis sunt collocata, quae ab intus in Ecclesia pro pulsu trahi solent. Deinceps cuiuslibet demortui minor Campana bis qualibet vice per medium horum gratis pulsabitur, pro alterius vero campana pulsu, quolibet videlicet tractu Solvere tenebuntur cruciferos tres pro Ecclesia.

De Cameterio.

In fine Opidi datur vallatum et Septum, prout et clausum, in cuius medio exstat Crux rubra. Penes Ecclesia exstat una parva Moseha rotunda cum fornice, in qua, Ecclesia moderna nec dum reparata Plebanus Loci celebrabat, ubi visitur chorus Ligneus, aqviminarium Lapidum, deinceps pro ulteriori cultu Divino per agenda mundabitur, et Claves apud Plebanum manebunt. Circa qua Moseam Christi fideles defuncti sine circura requiescunt. Ante has duas Ecclesias est erecta Crux cum duabus Statuis Lignis ut pote D. M. Virginis et S. Joannis. Datur Sterea ad Pontem Civitatis Statua S. Joannis Nepomuceni Lapidea. Imposterum sine Licentia Ordinarij

Nulla Imagines, Cruces aut Statuae foris extra Ecclesiam
erigi aut exponi permittentur. Ad certum circiter passus
ab Ecclesia tertiam Moscham Turcicam Helveticam confes-
sionis Haeretici possident, in qua suum habent exercitium

De Plebano.

Pater Paulus Kovacs Plebanus Locis hungarus Sla-
vonicam Linguam etiam quatuor aetatis suae Annos 49.
studia moralia in Seminario Cassoviensi quae Alumnus
Varadiensis absolvit, in cura Animarum Annis 19, sig-
nanter Gyula Annis 14, Vir modestus, pacificus de
cujus exemplari conversatione et sedula Cura Animarum
Parochiani Testimonium examinatum dederunt. Domus
ficus habet cognatos videlicet propriam sororem cum
suo Affine. A quo curam Animarum exerceat convertit
Haeticos quadraginta septem. Habet Catholicos con-
fessionis capax ff 324. Gyulensium tertia pars est
Religionis Helvetica, Schismatici vero Rasiani in
propria Peripheria circiter quingvraginta familia exer-
citiuum suum in propria Ecclesia habent. ~~Catholici~~ Hun-
garica alternatim cum Germanica fieri solet. Sacri-
ficium Missa Diebus Dominicis offerabatur pro populo,
ex obligatione autem etiam Festis offeretur. Habet
a casibus reservatis absolvendi facultatem, Sponsi
rudiores ante copulationem ex ~~Catholico~~ ^{Catholico} ~~examine~~
subibunt. Non secus examinabuntur Tenelli pro
prima comunione. Obstetrices adjuratae et Sciennes Day-
titare sunt aud. Domus Parochialis bene constructa

Ex Tegulis crudis testa scandulis, continet in se Cubicula 24.
 Cameras tres in Culina et atrio propè Ecclesia quam Sery
 tris Dñus fieri fecit post ratam datus de Ecclesia proventu
 imparatis reperti sunt floren Rhem triginta unus indebitis
 floreni sex. Item Dñus Martinus Almasij, et Dñs Petrus
 et Adamus Crik pro suis in Ecclesia Sepultura tenentur
 salvere.

Proventus Plebani

Agri ad Plebaniam cubulos Posonien Articularium viginti
 quatuor. Pratum usuat in Teritorio Veserensi falcator octo.
 Stalam percipit a Daptismate unum Panem et unum Pullum.
 deinceps pro sex primis Daptismatibus per quinq grossos per
 cipit. A copulatione habet marianos tres, pro sepul
 tura vero cujuscunq grossos octo. Pro conctione solvitur
 floren unus, pariformiter pro sacro cantato, a lecto vero
 cruiforo triginta. Agro libet pari hominum cruiferos tri
 ginta et frumenti metreta Posonien usam, aviduis vero
 et servos uno pari in medietate. Pro Dubula, Sale, Larido
 Leguminibus Dubulo et Vino a quotibet pari Stat so
 lent poltura quinqs aviduis vero et servis in medietate.
 Ligna quilibet hospes habens Jumenta Stat unum Curru.
 Administrantur ipsi per parochianos octo currus Jani.

De Capellano Germanico.

Pater Joannes Lutery Philosophiam, Theologiam
 vero in tertium Annu Speculativam in Seminaris Cas
 so

sovicensi Alumnus Varadiensis absolvit Annos viginti novem
sive in cura Animarum in tertium Annum Germanus, gnarus
Lingua hungarica, qua conditionari etiam potest Sclavonicam
etiam calit. Contra quem examinati Incola proventus nullas
quæras habuerunt. Nulla ex parte germanorum sunt
Animæ quadringenta sexaginta duo. Jatus Capellanus,
convertit unum Calvinistam et duos reduxit Apostatas.
facit Catechesim alternatim. Habet facultatem absol-
vendi a reservatis. Quo ad Missarum Intentionem, rudium
sponsorum et nec communicantium examen se conformabit
Plebano. Habitat in ead. domo Parochiali cum Ple-
bano, habens assignatum unum Cubiculum et Cameram

Proventus Capellani Germanici.

A primis sex Baptismatibus cruciferos triginta, a reliquis
vero cruciferos septendecim. A copulatione florundum
cruciferos triginta. A sepultura adulti cruciferos trigin-
ta, infantis vero cruciferos septendecim, a Sacris prout
Plebani. A pari habet cruciferos triginta, avidus autem
et servos pari immediate. Ligna pro cubiculo ^{calce} faciendo
quanta sunt necessaria, tot administrant. Dominium pro
ipsius interventione Parochos solvit florundum Rhen sexa-
ginta.

Ordek Filialis Capellani Germanici.

Est quidem in Comitatu Zarandensi, sed cum in Limitibus ejus-
dem Civitas existat et ob inpopulationem non pridem factam
ab aliquibus primo dicatur adjunctus ad Jatum Comitatum.

Proprius vero spectasse ad Comitatum Dikessiam atq; a tempore
 inpopulationis per Capellanum Gyulensem in Spiritualibus
 fuerit provisos, non immerito huic Diocesi adiungitur.
 Reperiuntur hic Loci Animae centum sexaginta Septem Nationis
 Germanica omnes Catholici per unum. Edificata est ipsorum
 Industria Capella quaedam ex Tegulis inexcustis cum Tabulato
 nudum benedicta. Cimiterium habetur cinctum, et Cruce Or-
 natum. Ad hunc Locum bono militari hungarico distante
 Capellanus bis per Mensem pro Divinis peragendis excurrere
 est solitus, qui per Stalam 20 p. Rhem habuit solutionis.
 Inportunè desiderant Plebanum alios discurrendi ob defe-
 ctum Divinos. Sufficientem pro Plebano promittunt pro-
 ventum, prout Vicariati Officio representarunt, Domusnam
 Parochialem cum omnibus requisitis actu existentiam offerunt.

De Organista.

Organista et simul Schola Rector ex parte hungarorum
 Populo non ingratus. Cui ex proprio ^{illius} in seminare solent
^{metretas} cubulas Posonien ordinarias octo. Currus Lignos ^{stant}
 sex, Fani currus 4. a pari hominum cruiat duodecim
 et media nocte Poson ordinariam, a cuius libet Pueri in-
 structione florent Rhem unum. Ex parte vero Germanos
 Schola Rector et Organista pariformiter Populo non
 ingratus habet imparatis florent Rhem 20, a singulis
 quatuor hospitibus metretas Posonien median, a Pueros
 Instructione nihil solvitur.

De Editu.

Satis diligens ex parte hungaros, qui a 4. hospitibus pres-
 i

H

Percipit mediam Pasonien met^{te}. Ex parte vero Germanorum in
toto Solvuntur floren^{ti} duo et Crucif^{ri} 30. Paxem eius Dominus
Istare Solit.

Huius igitur Canonice Visitationi ^{x per nos peracta} tunc Plebanus Loci et Capellanus
eorumq^{ue} Successores usq^{ue} ad futuram Visitationem semet per
omnia conformare Sciant et Studeant extra dedimus Magno
Vabading^{ij} 1. Novembris Anno 1732.